

NE GETİRİR GÖTÜRÜR ?

3G ve iPhone

Geçtiğimiz dönem içerisinde Cep Telefonu sektöründe (GSM), 3. nesil lisanslarının açılmasına ilişkin yetkilendirme planı Bakanlar Kurulu tarafından kabul edildi ve 17 Şubat 2007 tarihinde resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girdi.

Bakanlar Kurulu'nun kabul etmiş olduğu yetkilendirme planı çerçevesinde; A lisansı için 252 milyon Avro, B lisansı için 224 milyon Avro, C lisansı için 196 milyon Avro, D lisansı için 140 milyon Avro bedelle 6 ay içinde ihaleye çıkılması öngörülmekteydi. Bu kapsamda, 4 işletmecinin yetkilendirilmesine karar verilirken, gelecek taleplere göre işletmecisi sayısı artırılabilir. Yetkilendirme süresi de 20 yıl olarak belirlenmekteydi. Kapalı teklif ya da pazarlık usulü ile yapılması öngörülen ihalenin altı ay içinde yapılması ve lisansı alacak işletmelerin ihale bedeli üstünden % 18 katma değer vergisi ödemeleri yanında, işletmelerin de mevcut GSM operatörlerinin sahip olduğu düzeyde bir altyapı kurmak zorunda oldukları planda belirtilmekteydi.

Şartnamede dikkat çeken bir diğer nokta da şirketlerin bu konuda araştırma-geliştirme yapacak belirli sayıda mühendis istihdam etme zorunluluğu. İhaleden hemen sonra bu karar için de masaya oturmaya hazırlanan yetkililer, abonelerin mevcut hatla 3G'ye bağlanması için çalışacaklarını söylüyorlardı.

İhale şartnamesini, 3G hizmeti vermeyi en çok isteyen Turkcell yanında, diğer operatörler Vodafone ve Avea'nın ve Doğan Holding ve Etisalat firmaları aldı. Vodafone ve AVEA NT (numara Taşınabilirliği) sisteminin 3G sisteminden daha önce getirilmesini talep etti. Turkcell' in NT

yönetmeliğinin iptali için dava açması nedeniyle NT'nin yürürlüğe girmesi belirsiz bir zamana kaldı. Bu durumda daha önce ihaleye gireceklerini açıklayan Vodafone ve Avea ihaleye girmekten vazgeçti. Tek başına kalan Turkcell, Katma Değer Vergisi hariç verdiği 321 milyon Euro'luk teklifiyle en geniş frekansa sahip A tipi lisans ihalesini kazandı. Telekomünikasyon Kurumu (TK) bu ihaleyi ele aldığı toplantı sonrası iptal kararı aldı. İptal kararının nedenleri farklı olsa da, bu karar son derece mantıklı olarak nitelenebilir.

Çünkü UMTS teorik olarak 2MB/s hıza ulaşabilmektedir. Ancak bu hıza ulaşmak için baz istasyonuna yakın olmak gerekmektedir. Uzaklaşıldığında ya da hareket halindeyken hız düşmektedir. Pratik uygulamada örneğin; arabayla Saat'te 120 kilometreye kadar hızla giderken ulaşılan en yüksek hız 384 kB/s olmakta, hareket hızı yükseldikçe şebeke yavaşlamaktadır. Üstelik görüşme yapılan bölgedeki baz istasyonunun kapsadığı alanın içinde ne kadar çok insan görüşme yaparsa, hız o kadar düşmekte, çünkü kullanıcılar buldukları hücrenin hızını paylaşmaktadırlar. Tüm bu sorunlar göz önünde bulundurularak pek çok ülkede 4G teknolojisi tartışılmaya ve kullanılmaya başlanmıştır.

UMTS'in azami hızına ulaşmak için her 75 metrede bir baz istasyonu kurmak gerekmektedir. Bunu İzmir'e uygularsak, her operatör 2MB/s hıza ulaşmak için yaklaşık toplam 5.000 adet baz istasyonu kurmak zorundadır. Yinede kapsama alanının uç noktalarında azami hıza ulaşamayacaktır. Bu 3G hizmeti başladığında şimdi ki düzensiz, görüntü kirliliği oluşturan ve insan sağlığı için tehlikeli baz istasyonlarının sayısının daha da artacağı anlamına gelmektedir.

3G lisansı verilen hiçbir ülkede, bu hizmet ticari olarak ve teknik olarak başarıya ulaşmamıştır. Birçok şebekede UMTS'in hızı saniyede 50kB'ı geçmemektedir. Görüntülü görüşmede görüntü kare kare, gecikmeli ve kesik gelmektedir. Aynı sorunlar şebeke üzerinden yayın yapan dijital televizyon içinde geçerlidir.

Son zamanlarda ortaya çıkan ve özünde toplumsal gelişmeyi sağlayabilecek tüm iletişim teknolojileri gibi, 3G de şirketlerin kar mantığı içerisinde bir oyun ve eğlence platformu olarak ele alınmaktadır. Bu da teknolojik gelişmenin toplumsal gelişmeyi motive etmesini, toplumsal yararın açığı çıkmasını olanaksız hale getiren bir durum yaratmaktadır.

Diğer bir sorun da herkesin bu teknolojiyi kullanmak için pahalı yeni telefonlar almaya mecbur olmasıdır. Piyasada yeni teknolojiye uyumlu telefonların fiyatları 1000 YTL'den başlamaktadır. Türkiye'deki durum telefon numarasını da değiştirmek zorunluluğunu ortaya çıkartmaktadır. Tabii üreticilerin amacı da zaten budur.

Sonuç olarak ağırlıklı olarak eğlence amacıyla kullanılacak ve pek çok ülkede kullanılıp başarı ve verim alınamayan bir teknoloji, altyapı sağlayıcıların ve GSM şirketlerinin çıkarları için ülkemize sokulmaya çalışılmış ve ülkemizin yarattığı değerler uluslar arası ve ulusal tekellere aktarılmaya çalışılmıştır. Erteleme sürecinden sonra tekrar hız kazanan